

text: Milada Hronová
foto: Gabriela Knýblová

absolvent

Jiří Vymětal: Povolání učitele je mým životním zadáním

Jiří Vymětal (* 1982)

V Ostravě vystudoval učitelství českého jazyka a literatury a dějepisu, v Olomouci učitelství výchovy k občanství. V roce 2005 začal učit v ZŠ Horka nad Moravou, od roku 2013 pak v Olomouci-Nemilanech. Od školního roku 2017/18 je ředitelem ZŠ a MŠ Olomouc, Svatoplukova 11. Je spoluautorem publikací o globálním rozvoje-vém vzdělávání, učebnice Etická výchova, autorem cestopisu Cesta polem hvězd, držitelem ocenění Ředitel roku 2018/19.

Tráví v ní většinu času, a když je jinde, stejně na ni stále myslí. Jiří Vymětal, vítěz ankety Ředitel roku, absolvent Univerzity Palackého a Ostravské univerzity poprvé vstoupil do olomoucké ZŠ a MŠ Svatoplukova před třemi lety. Od té doby uplynulo mnoho času a ve škole se mnohé změnilo.

„Od dětství jsem měl vlastně jasno, čím budu. Vyrůstal jsem v učitelské rodině a do školy jsem se vždycky těšil. Už jako malý kluk jsem si hrál na učitele. Nedokázal jsem si představit jiné povolání a i dnes jsem přesvědčen, že mým životním zadáním je být učitelem,“ říká vítěz ankety Ředitel roku. Odbornou porotu zaujal svým empatickým přístupem k žákům i zaměstnancům. Mezi osmdesáti nominovanými mu dala přednost i proto, že si cení jeho pojetí školy jako otevřené instituce pro všechny s celou škálou mimoškolních aktivit.

Vystudoval češtinu a dějepis, oblast pedagogického působení si pak rozšířil ještě o občanskou výchovu. A odjakživa chtěl učit na základce. „Už během studia jsem spolupracoval se základní školou v Horce nad Moravou, po absolutoriu jsem tam osm let učil,“ vzpomíná temperamentní pedagog. Ve svém životě potřebuje neustále nějaký posun a s postupnými roky praxe začal cítit potřebu jít dál. „Představy o tom, jak by to mohlo ve škole fungovat i jinak, jsem mohl začít naplňovat až z pozice ředitele. Přirozeně tak přišel okamžik změny.“

Sám se charakterizuje jako geneticky stvořený optimista až idealista. „Ať se děje cokoliv, mě život baví. Mám ze všeho svým způsobem radost. Každý člověk je pro mě inspirací, každé setkání mě nějak ovlivní,“ říká.

Když zhruba před čtyřmi lety přemýšlel, v jaké škole by chtěl být ředitelem, věděl, že rozhodně ne v té, ve které je dnes. Byl si totiž velmi dobře vědom, že zrušit její nálepku olomouckého outsidera pro romské děti nebo děti, kterým učení nejde, nebude vůbec jednoduché. „Mělo se navíc jednat o okrajovou

školu bez jakéhokoliv zaměření, umístěnou ve staré budově. Tehdy jsem viděl pouze minusy. Měl jsem pocit, že bych byl kapitánem Titaniku.“

Osud rozhodl jinak a souhrou různých náhod zjistil, že právě do této školy patří a ona že patří k němu. Pomohla i jeho péší pouf do Santiaga de Compostely. „Přišla v pravý čas. Ještě před výběrovým řízením jsem si tak připomněl, kdo jsem. Na čem můžu stavět, jaké jsou mé osobní vize, jaké mám slabé stránky, charakter a o co se můžu opřít. Najednou jsem věděl, že mám a že musím udělat všechno pro to, aby ta škola fungovala a já v ní,“ vzpomíná na emotivně silné momenty. Dnes cítí, že podobné impulzy potřebuje zažít znovu. „Dny běží a já se na chvíli opět chystám vrátit ke svému nitru. Práce ředitele je krásná. Zároveň je to však pozice frustrující, osamělá, vyčerpávající, ale také zodpovědná a zocelující zároveň. Hodně věcí musíte řešit bez srdce a empatie jen s chladnou hlavou,“ svěří se. A tak hned v úvodu letních prázdnin vyráží do Santiaga de Compostely znovu.

Už však odjede z „jiné“ školy. Před lety se v této základce zaplnila vždy sotva jedna třída prvňáčků, nyní má škola třídy dvě a zájem je i větší. „Máme 327 žáků, 158 dětí chodí do mateřské školy. Je to zhruba o stovku víc, než když jsem školu přebíral. Jsem přesvědčen, že dnes mnohem víc komunikujeme s žáky i jejich rodiči. Snažíme se o partnerské prostředí v hierarchické struktuře. S každým jednáme s úctou a respektem k jedinci. Jde nám o to, aby každý měl pocit, že je tu chtěný a že je pro nás přínosem a my pro něj,“ zdůrazňuje sympatický ředitel, jehož dveře jsou v ředitelně všem otevřené.

Změnu klimatu ve škole považuje za malý zázrak. „Vnímám jsem, jak se za několik měsíců začal obraz naší školy měnit. Během dvou let se povědomí o ní změnilo diametrálně. Podařilo se nám snížit absence a eliminovat záškoláctví. To vše díky úzké spolupráci se zákonnými zástupci žáků a také s neziskový-

mi organizacemi, které sociálně znevýhodněné rodiny často podporují. Na celý úvazek využíváme i psycholožku a ukazuje se, že když se zlepší situace v rodině, často je to vidět i ve škole. Všechny žáky, kteří jsou nějak ohroženi školním neúspěchem, se snažíme podporovat,“ vypočítává. Zdůrazňuje přitom, že základem dobré školy jsou dobré mezilidské vztahy.

Jiří Vymětal o sobě říká, že je autoritativní typ. Důležitá je pro něj společenská hierarchie, zároveň se snaží ke každému chovat s pochopením. Na základku ve Svatoplukově ulici přišel před lety s energií, chutí a vizí. Střet s nikým nezažil a dokonce tvrdí, že už když přišel, měla škola dobře nakopnuto. „Jakoby potřebovala jen nový příliv energie,“ říká svědomitě, že stále se jev v čem zlepšovat. ZŠ a MŠ Svatoplukova popisuje jako klasickou základní školu otevřenou novým metodám a formám práce.

„Jsm rádi za inkluzi, v každé třídě máme asistenta pedagoga. Většina z nich má pedagogické vzdělání. Mým cílem je, aby výuka probíhala co nejvíce tandemově. Chceme se i nadále zkvalitňovat v metodách a formách práce, zefektivňovat výuku, vyhodnocovat ji a hledat další cesty seberozvoje. To je nikdy nekončící proces,“ říká energický mladý muž, který si školu nosí dennodenně v hlavě. Chtěl by pro ni novou fasádu, uvažuje o jejím rozšíření, rád by i lépe vybavil její třídy. Hojně využívá i jejího umístění v univerzitním městě. Spolupráci s Univerzitou Palackého vnímá jako zásadní, i proto její studenti docházejí na následky. V rámci projektu Playwork pracují v tamní družině, program Street Law jim zase umožňuje věnovat se zajímavým tématům v hodinách občanské nauky. On sám učí Strategii řízení třídy se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Ústavu speciální pedagogiky pedagogické fakulty. „Mám život před sebou, mám hodně energie a je hodně věcí, které chci nejen v této škole někam dotlačit!“